

PREVALENȚA ȘI TIPURILE DE TULBURĂRI DE PERSONALITATE LA FEMEILE PRIVATE DE LIBERTATE

ANCA DANIELA CHIȚOI*

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău

Abstract

This article presents the results of an empirical study aimed at establishing the prevalence and types of personality disorders encountered among women in custody in Romanian prisons. It is important to emphasize that incarcerated women in Romania represent a category of inmates that has been insufficiently investigated regarding personality disorders. To date, there are no specific studies conducted among this group of inmates in Romania on this topic. The research sample consisted of definitively sentenced incarcerated women (N=200 respondents) serving their sentences in the only prison in Romania that exclusively houses women, distributed across all detention regimes. The SCID-II Personality Questionnaire was used, designed to identify and evaluate personality disorders according to the criteria of the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition (DSM-IV). The percentage distribution indicates that obsessive-compulsive (82%) and borderline (80%) personality disorders are among the most prevalent among incarcerated women included in this study. For other personality disorders, a prevalence ranging from 11,5% to 75% was observed. The result of this research have significant practical implications, providing a solid foundation for the development of specific intervention programs dedicated to this category. Thus, specialists in the penitentiary administration system can use this data to create programs based on a genuine understanding of these women's profiles.

Cuvinte-cheie: comportament delicvent, femei private de libertate, tulburări de personalitate, programe specifice de intervenție

Keywords: delinquent behavior, incarcerated women, personality disorders, specific intervention programs

1. INTRODUCERE

Explicațiile psihologice pentru comiterea actelor infracționale au pus în evidență legătura dintre tulburările de personalitate și comportamentul antisocial, inclusiv delicvența. În accepțiunea psihologică, procesul de socializare este considerat esențial pentru dezvoltarea individului. Lanier *et al.* (2015) menționează faptul că dacă această socializare este deficitară sau dacă individul este expus la factori traumatizanti în timpul acestui proces, există riscul ca acesta să dezvolte

---

*Universitatea „Ion Creangă”, Chișinău, Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Școala Doctorală Psihologie, Strada Ion Creangă, nr. 1, MD-2069, Chișinău, Republica Moldova; E-mail: anca_chittoi@yahoo.com

trăsături antisociale sau să devină predispus la manifestarea unor conduite delictive. În accepțiunea lor, dezvoltarea anormală poate conduce la tulburări de personalitate și perturbări psihologice, iar acestea pot influența modul în care indivizii percep lumea și interacționează cu ea, crescând riscul pentru comportamentul delictiv. Având în vedere că infracționalitatea are rădăcini în dezvoltarea anormală care influențează funcționarea mentală, este esențial să se implementeze programe de asistență menite să corecteze predispozițiile delictive sau care să modifice cursul formării personalității (Lanier *et al.*, 2015).

Tulburările de personalitate reprezintă „pattern-uri persistente de experiențe subiective și comportamente, care deviază pronunțat de la normele culturale ale persoanelor, care sunt omniprezente și rigide, debutează în copilărie sau la vârsta adultă tânără, sunt stabile în timp și afectează funcționarea și echilibrul acestora” (APA, p. 629).

În general, tulburările de personalitate constau în comportamente repetitive, stabile în timp și rigide, care generează disconfort, suferință sau perturbări semnificative în diferite aspecte ale vieții individului (Young *et al.*, 2003).

De-a lungul timpului, tulburările de personalitate au fost abordate în moduri diferite în cadrul DSM. În DSM-IV sunt incluse următoarele tipuri de tulburări: *tulburarea de personalitate paranoidă* caracterizată prin neîncredere și suspiciune excesivă față de ceilalți; *tulburarea de personalitate schizoidă* marcată de o retragere din relațiile sociale, experimentarea unui număr redus de emoții; *tulburarea de personalitate schizotipală* definită de distorsiuni cognitive, perceptuale și comportamente neconvenționale; *tulburarea de personalitate antisocială* care se manifestă prin ignorarea și încălcarea drepturilor celorlalți, dar și prin comportamente antisociale; *tulburarea de personalitate borderline* caracterizată de lipsa stabilității în relații, impulsivitate comportamentală și emoțională; *tulburarea de personalitate histrionică* evidențiată de trăiri emoționale excesive și de căutarea permanentă a atenției; *tulburarea de personalitate narcisistică* marcată de nevoia de a fi admirat, lipsa de empatie; *tulburarea de personalitate evitantă* caracterizată prin evitarea sau restrângerea relațiilor sociale, sentimente de inadecvare, sensibilitate crescută la critică sau respingere din partea celorlalți; *tulburarea de personalitate dependentă* care se manifestă prin anxietate extremă în situații în care sunt lăsate singure și căutarea permanentă de reasigurare și sprijin emoțional din partea celorlalți; dependență excesivă față de ceilalți și frica de a fi respins; *tulburarea de personalitate obsesiv-compulsivă* definită de preocuparea excesivă pentru ordine, perfecțiune și control; *tulburarea de personalitate nespecificată* reprezintă o categorie pentru tipuri de personalitate care nu se încadrează clar în celelalte tulburări specifice menționate. Persoana poate prezenta trăsături de la mai multe tulburări de personalitate sau de la o tulburare neclasificată, cum este spre exemplu, tulburarea de personalitate pasiv-agresivă. (APA, 1994)

Aceste tulburări de personalitate au fost grupate în trei categorii distincte: clusterul A (paranoidă, schizoidă, schizotipală), clusterul B (antisocială, borderline, histrionică) și clusterul C (evitantă, dependentă, obsesiv-compulsivă).

Având în vedere caracteristicile definitorii ale tulburării de personalitate antisocială, aceasta a fost adesea asociată cu comportamentele infracționale. Conform DSM-IV, personalitatea antisocială „este un model persistent de ignorare și încălcare a drepturilor celorlalți care începe în copilărie sau în adolescența timpurie și continuă în viața adultă” (APA, p. 645).

Studiile realizate de Reich *et al.* (1989) și ulterior Torgersen *et al.* (2001) au arătat că tulburările de personalitate nu sunt rare și afectează între 10% și 15% din populația generală (*apud* Math, 2011). În mediul penitenciar, prevalența acestora este chiar mai ridicată, după cum arată studiile realizate de Andersen (2004), Brink (2005) și Butler *et al.* (2006) (*apud* Math, 2011).

Matthaei, Stam și Raes (2002) au subliniat importanța realizării unor cercetări suplimentare asupra stării de sănătate mentală a femeilor private de libertate. Această necesitate a fost subliniată în urma constatării că femeile deținute în Olanda în perioada 1994–2001 prezentau o prevalență ridicată a tulburărilor de personalitate. Mai exact, peste 80% dintre deținutele cuprinse în acest studiu prezentau una sau mai multe tulburări de personalitate, în special din clusterul B. Conform DSM-IV, tulburările din clusterul B, respectiv tulburările de personalitate antisocială, borderline, histrionică și narcisistică, indică o tendință către comportamente instabile în relațiile interpersonale, impulsivitate și dificultăți în gestionarea emoțiilor.

Arroyo și Ortega (2009) au observat că 30% dintre deținuții incluși în eșantionul cercetării au primit un diagnostic de tulburare de personalitate. Au fost înregistrate următoarele procente: tulburare antisocială 11,6%; tulburare borderline 11,6%; tulburare paranoidă 3,3%; tulburare narcisică 1,6% și tulburare schizoidă 1,6%. Putem observa că, asemenea studiului realizat de Matthaei, Stam și Raes, a fost evidențiată predominanța tulburărilor din clusterul B.

Analizând frecvența tulburărilor de personalitate la 415 deținuți din Germania, Watzke *et al.* (2006) au subliniat diferențe semnificative între sexe. Bărbații au fost implicați preponderent în infracțiuni de furt și agresiuni fizice, prezentând, de asemenea, o incidență mai mare a tulburării de personalitate antisocială. Pe de altă parte, femeile au fost mai des implicate în infracțiuni de omor și au prezentat o frecvență mai mare a tulburării de personalitate borderline. Watzke *et al.* au reușit să demonstreze corelația dintre infracțiunile comise cu violență și consumul de alcool, tulburarea de personalitate antisocială și comorbidități ale tulburărilor mentale.

În literatura de specialitate există un suport suplimentar referitor la asocierea dintre tulburarea de personalitate antisocială și violență. Spre exemplu, Verona *et al.* (2001) au remarcat faptul că tulburarea de personalitate antisocială reprezintă un factor de risc pentru manifestarea comportamentelor violente și a

tendențelor suicidare, iar Fountoulakis *et al.* (2008) au evidențiat legătura dintre tulburările de personalitate antisocială și borderline și comiterea actelor violente.

Constatările lui Andersen (2004), care a concluzionat că prezența tulburării de personalitate antisocială reprezintă un indicator puternic pentru dezvoltarea unei tulburări mentale, contribuie la înțelegerea complexității și interconexiunilor dintre tulburările de personalitate și sănătatea mentală generală.

Langeveld (2004) a constatat că, în ciuda procentului semnificativ de deținuți din închisorile din Norvegia care prezintă tulburări de personalitate, respectiv 80%, și peste 60% care prezintă tulburare de personalitate antisocială, aceștia nu beneficiază de o intervenție terapeutică adecvată. Această constatare subliniază necesitatea îmbunătățirii accesului la tratament de specialitate în sistemul penitenciar.

Având în vedere toate aceste constatări, putem accentua faptul că prezența tulburărilor de personalitate la persoanele custodiate în unitățile din sistemul administrației penitenciare reprezintă un aspect semnificativ care necesită atenție crescută, cercetare continuă, precum și dezvoltarea unor programe de intervenție orientate spre tratarea și gestionarea acestor condiții, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății mentale a deținuților și reducerea recidivei.

2. METODOLOGIE

2.1. SCOP ȘI IPOTEZĂ

Scopul cercetării constă în determinarea prevalenței tulburărilor de personalitate în rândul femeilor private de libertate custodiate în singura închisoare pentru femei din România și identificarea tulburărilor de personalitate specifice întâlnite în rândul deținuților.

Ipoteza formulată pentru această cercetare a fost aceea că femeile private de libertate prezintă o prevalență semnificativă a tulburărilor de personalitate.

2.2. PARTICIPANȚI ȘI PROCEDURĂ

Persoanele private de libertate incluse în această cercetare au fost selectate în conformitate cu prevederile legale care guvernează derularea activităților de cercetare din unitățile din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Eșantionul cercetării a fost format din 200 de femei private de libertate din cadrul singurului penitenciar care custoziază exclusiv femei din România. Acestea executau pedepse privative de libertate definitive și erau repartizate în toate regimurile de executare. Cele 200 de femei private de libertate reprezintă 42.11% din totalul populației carcerale de la acel moment. Au fost incluse în cercetare femei condamnate pentru infracțiuni economice, trafic și consum de droguri, omor și furt, în proporții egale, respectiv câte 50 pentru fiecare categorie de infracțiuni.

Fiecare participantă a semnat un Consimțământ informat de participare la studiu/cercetare și un Formular de acceptare a participării la cercetare, asigurându-se astfel respectarea normelor legale referitoare la consimțământul informat al persoanelor private de libertate. Acest lucru a permis utilizarea datelor din aplicația informatică PMSweb și din dosarele individuale ale persoanelor private de libertate incluse în cercetare pentru a realiza o caracterizare a lotului din perspectiva aspectelor socio-demografice. S-au evidențiat următoarele aspecte: vârsta participantelor a fost cuprinsă între 19 și 81 de ani; 66% provin din mediul urban și 34% din mediul rural; 33,5% sunt absolvente de gimnaziu, 18% sunt absolvente de liceu, 16% au studii superioare, 14% au absolvit școala primară, 11% au absolvit 10 clase și 7,5% nu au fost niciodată la școală; majoritatea, adică 82%, nu aveau ocupație la momentul arestării, 3% erau pensionare iar restul de 15 % aveau ocupații diverse; în ceea ce privește situația familială, 38% erau căsătorite, 21% erau singure, 6% erau văduve, 24,5% erau într-o relație de coabitare consensuală și 10,5% erau divorțate.

2.3. INSTRUMENTE

Investigarea domeniului clinic al personalității s-a realizat prin aplicarea Chestionarului de Screening al Personalității SCID – II. Acest chestionar reprezintă un instrument care permite evaluarea tulburărilor de personalitate, în conformitate cu criteriile stabilite de DSM-IV, fiind recomandat pentru a fi utilizat în cercetare. A fost elaborat de First *et al.* în anul 1997 și publicat de American Psychiatric Press. Conține 119 itemi corelați cu cele 12 tulburări de personalitate și necesită un timp de completare de aproximativ 20 de minute. Itemii (de exemplu: „Vă este teamă să încercați lucruri noi?”, „Vă este greu să începeți sau să desfășurați anumite sarcini dacă nu este nimeni să vă ajute?”) se referă la stările de spirit sau comportamentele tipice ale individului și au ca variante de răspuns „DA” sau „NU”. Validitatea instrumentului a fost confirmată de studiile realizate de Jacobsen *et al.* (1995), care a demonstrat eficiența acestuia în evaluarea și identificarea tulburărilor de personalitate, și Ekselius *et al.* (1994), care a subliniat concordanța între rezultatele obținute prin aplicarea celor două metode de evaluare, chestionar și interviu clinic (First *et al.* 1999).

3. REZULTATE

În *Figura nr. 1.* se regăsesc rezultatele obținute în urma aplicării instrumentului de evaluare.

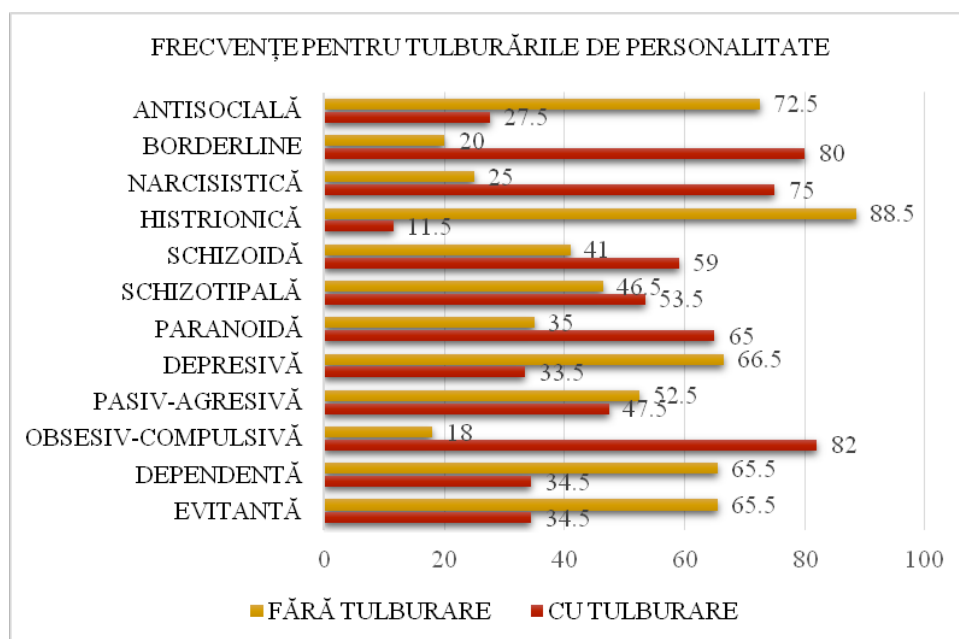

Fig. nr. 1. Procente pentru tulburările de personalitate

Analizând datele prezentate în *Figura nr. 1*, care sintetizează rezultatele cercetării, putem observa un tablou complex al tulburărilor de personalitate care afectează această categorie vulnerabilă de deținuți.

Se remarcă faptul că tulburările obsesiv-compulsivă și borderline sunt cele mai des întâlnite, afectând 82% și respectiv 80% dintre femeile private de libertate incluse în cercetare. Acest aspect sugerează faptul că există un procent considerabil de deținute care manifestă trăsături ca rigiditate, inhibiție, încăpățănare, tendința de a fi rezervate și de a se abține de la exprimarea liberă a emoțiilor sau gândurilor, anxietate cronică, dificultate în experimentarea bucuriei și satisfacției în viață (Sperry, 2018). Aceste trăsături sunt asociate cu tulburarea de personalitate obsesiv-compulsivă. În același timp, prevalența ridicată a tulburării de personalitate borderline indică faptul că un număr semnificativ de femei private de libertate experimentează frica de abandon, sentimentul de vid interior, instabilitatea relațiilor personale, modificări semnificative ale dispoziției emoționale, impulsivitate și tendința de a recurge la acte fizice de autovătămare (Sperry, 2018).

De asemenea, tulburarea de personalitate narcisistică și cea paranoidă sunt întâlnite la o fracțiune considerabilă din totalul femeilor private de libertate incluse în cercetare. Tulburarea de personalitate narcisistică a fost identificată la 75% dintre deținute, iar tulburarea de personalitate paranoidă afectează 65% dintre ele.

Aceste constatări completează profilul psihologic al acestor deținute cu trăsături cum sunt: egocentrismul, îngâmfare, hipersensibilitatea, dificultăți în manifestarea empatiei față de ceilalți, inflexibilitate în gândire (Sperry, 2018), corelate cu tulburarea de personalitate narcisistică, dar și cu neîncrederea și suspiciozitatea față de ceilalți, interpretând motivele acestora ca fiind răuvoitoare, chiar în absența unor dovezi concrete, gelozia, tendința de a se izola, lipsa de emoție sau răceala, hipersensibilitatea față de critici putând reacționa în aceste situații fie cu furie, fie contraatacând, specifice tulburării paranoide (APA, 1994).

Tulburările de personalitate schizoidă și schizotipală sunt întâlnite în proporții relativ apropiate, cu o prevalență de 59% și, respectiv, 53,5%. În esență, tulburarea de personalitate schizoidă se caracterizează prin retragerea și distanțarea față de relațiile interpersonale, preferând activitățile solitare. Persoanele cu această tulburare au o gamă restrânsă de activități și par a fi reci și indifferente în interacțiunile sociale (Sperry, 2018; APA, 1994). În plus față de aceste trăsături, personalitățile schizotipale au tendința de a manifesta un comportament excentric și de a avea o gândire cu un conținut neobișnuit (Sperry, 2018; APA, 1994).

Tulburarea de personalitate pasiv-agresivă, cu o prevalență de aproximativ jumătate dintre participante, și anume 47,5%, arată prezența unui pattern pervaziv de ostilitate indirectă și rezistență pasivă în diferite situații sociale. Ostilitatea indirectă se referă la tendința de a-și exprima furia, resentimentele și ostilitatea într-un mod indirect, subtil. Ostilitatea este ascunsă deseori în spatele amabilității aparente, căci preferă să evite conflictele deschise în favoarea strategiilor de sabotaj sau criticilor subtile. În general, au o atitudine sumbră, pesimistă, manifestând o dispoziție descurajată sau întunecată (APA, 1994).

Tulburările de personalitate evitantă și dependentă au o prevalență similară, afectând 34,5% dintre femeile private de libertate. Elementul central al tulburării de personalitate evitantă este inhibiția socială. Ea se caracterizează prin sentimente de inadecvare și o sensibilitate crescută la evaluările negative. Persoanele afectate manifestă comportamente precum autocritica excesivă, evitarea contactului social din teama de a fi respinse și căutarea aprobării necondiționate de la ceilalți (Sperry, 2018; APA, 1994). Caracteristicile și comportamentele asociate tulburării de personalitate dependente sunt dependența și submisivitatea. Persoanele afectate sunt de obicei excesiv de pasive, nesigure și au tendința de a se sacrifica pentru ceilalți. Ele devin foarte dependente de una sau mai multe persoane la care apelează pentru ghidaj și sprijin. Această dependență afectează multiple aspecte ale vieții lor, inclusiv relațiile interpersonale și capacitatea de a lua decizii autonome (Sperry, 2018; APA, 1994).

Tulburarea de personalitate depresivă afectează populația carcerală în proporție de 33,5%, indicând tendința femeilor private de libertate spre autoexigență excesivă, autocritică, anxietate persistentă legată de performanță, precum și tendința de a proiecta aceste așteptări ridicate și judecăți riguroase asupra altor persoane. Dar poate cel mai clar indicator al acestei tulburări de personalitate

este incapacitatea de a simți satisfacție, de a se bucura de experiențe pozitive sau de a se relaxa în ciuda realizărilor sau succeselor înregistrate în viață. Toate acestea sunt eclipsate de o stare de tristețe sau apatie persistentă (Sperry, 2018; APA, 1994).

Tulburarea de personalitate antisocială asociată frecvent în literatura de specialitate cu comportamentele infracționale afectează 27,5% din eșantionul cercetării. Această tulburare se caracterizează prin impulsivitate, agresivitate, inabilitate de a respecta normele sociale și tendința de a se implica în comportamente ilegale, lipsa de remușcări sau de preocupare pentru siguranța și binele celorlalți. Persoanele cu această tulburare pot avea dificultăți în menținerea relațiilor interpersonale și profesionale stabile, precum și în îndeplinirea obligațiilor financiare (Sperry, 2018; APA, 1994).

Analizând datele prezentate în Fig. nr. 1, observăm că tulburarea de personalitate histrionică este cel mai puțin răspândită în cadrul populației carcerale analizate, afectând 11.5% din eșantion. Această tulburare de personalitate se caracterizează prin manifestări exagerate ale emoțiilor, nevoia constantă de a fi în centrul atenției, expresivitate dramatică și un stil de comunicare bazat pe dorința de a impresiona. Inițial pot fi percepute ca fiind fermecătoare, plăcute și energice. Aceste persoane caută să atragă atenția asupra lor în mod constant, inclusiv prin felul în care se îmbracă și nu se simt confortabil în situații în care nu sunt în centrul atenției (Sperry, 2018; APA, 1994).

Fig. nr. 2 furnizează o sinteză a informațiilor referitoare la prevalența tulburărilor de personalitate la femeile private de libertate. Aceasta oferă o ierarhie clară, indicând care dintre tulburările de personalitate au cel mai ridicat grad de incidență în acest grup specific de deținuți. Observăm astfel că tulburarea de personalitate obsesiv-compulsivă ocupă primul loc în ceea ce privește incidența, urmată de tulburarea de personalitate borderline. Locul trei este ocupat de tulburarea de personalitate narcisistică, iar locurile patru și cinci sunt ocupate de tulburarea de personalitate paranoidă și tulburarea de personalitate schizoidă. În continuare, tulburările de personalitate schizotipală și pasiv-agresivă se află pe locurile șase și șapte. Pe locul opt, se află două tulburări de personalitate care au înregistrat scoruri similare, respectiv evitantă și dependentă. Urmează, pe locul nouă, tulburarea de personalitate depresivă, iar pe ultimele poziții în clasament, respectiv zece și unsprezece, se află tulburările de personalitate antisocială și histrionică.

Fig. nr. 2. Ierarhia tulburărilor de personalitate

3.2. LIMITE ALE STUDIULUI

Este important să menționăm faptul că evaluarea prevalenței și tipurilor de tulburări de personalitate la femeile private de libertate din România s-a realizat în anul 2021. Astfel, informațiile adunate în cadrul acestei cercetări sunt reprezentative pentru acest an, furnizând o imagine detaliată a realității din acest moment precis. În același timp, se remarcă absența datelor anterioare și ulterioare cercetării, fapt care limitează posibilitatea de a generaliza rezultatele obținute.

3.3. DISCUȚII ȘI CONCLUZII

Tabloul clinic al personalității femeilor private de libertate din România, reflectat în datele prezentate mai sus, evidențiază o diversitate remarcabilă a tulburărilor de personalitate întâlnite la această populație. În timp ce DSM-IV indică frecvențe ale tulburărilor de personalitate în populația generală între 0,5% și 3%, studiul realizat indică o prevalență a tulburărilor de personalitate la femeile private de libertate din România cuprinsă între 11,5% și 82%. Astfel, ipoteza formulată în cadrul cercetării, conform căreia femeile private de libertate prezintă o prevalență semnificativă a tulburărilor de personalitate, a fost confirmată de rezultatele obținute. Comparând datele obținute la nivel internațional în studiile menționate în partea introductivă (Matthaei, Stam și Raes, în Olanda; Arroyo și

Ortega, în Spania; Langevel în Norvegia) cu rezultatele studiului realizat pe femeile deținute din România, se constată următoarele: deținutele din România prezintă un procent al tulburărilor de personalitate (82%) comparabil cu cel obținut în studiul populației carcerale din Olanda (peste 80%) și Norvegia (80%) și mai mare decât cel înregistrat în Spania (30%). Cu toate acestea, există diferențe notabile care indică particularități distinctive ale femeilor private de libertate din România. Astfel, dacă studiile internaționale nu includ mențiuni despre tulburările din clusterul A, subliniind predominanța tulburărilor din clusterul B în rândul deținuților evaluați, în populația carcerală din România analizată, procentele indică prezența tulburărilor de personalitate din clusterul A la mai mult de jumătate din respondenți. De asemenea, s-au constatat, în rândul femeilor private de libertate din România, procente mai mari decât cele obținute la nivel internațional în ceea ce privește tulburările de personalitate obsesiv-compulsivă (82%) și depresivă (34,5%).

Cercetarea realizată poate aduce contribuții semnificative la înțelegerea și documentarea prezenței tulburărilor de personalitate în rândul femeilor private de libertate, iar datele obținute pot fi folosite pentru a dezvolta programe de intervenție terapeutică personalizate care să abordeze în mod eficient nevoile și caracteristicile specifice ale femeilor deținute, adaptându-se profilului lor clinic distinct.

Primit în redacție la: 08.12.2023

BIBLIOGRAFIE

1. ANDERSEN, H.S., *Mental health in prison population. A review--with special emphasis on a study of Danish prisoners on remand*. Acta Psychiatrica Scandinavica. Supplementum, **110**, 424, 2004, p. 5–59. Articol disponibil pe siteul <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
2. ARROYO, J.M., ORTEGA, E., *Los trastornos de personalidad en reclusos como factor de distorsión del clima social de la prisión*, Revista Española de Sanidad Penitenciaria, **11**, 1, 2009, p. 3–7. Articol disponibil pe siteul <http://scielo.isciii.es>
3. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition*, Washington, DC, American Psychiatric Association, 1994.
4. FIRST, M.B., GIBBON, M., SPITZER, R.L., WILLIAMS, J.B.W., BENJAMIN, L.S., *Entrevista clinica estructurada para los trastornos de la personalidad del eje II del DSM IV – SCID/II*, Barcelona, Masson S.A., 1999.
5. FOUNTOULAKIS, K., LEUCHT, S., KAPRINIS, G., *Personality disorders and violence*, Annals of General Psychiatry, **7**, 1, 2008, p. S322. Articol disponibil pe siteul <https://annals-general-psychiatry.biomedcentral.com>
6. LANGEVELD, J., *Blir psykiske lidelser i fengsel fanget opp av helsetjenesten*, Tidsskrift for Den norske legeförening, **16**, 124, 2004, p. 2094–2097. Articol disponibil pe siteul <https://tidsskriftet.no/>

7. LANIER, M., HENRY, S., ANASTASIA, J.M., *Essential criminology. Fourth Edition*, Boulder, Westview Press, 2015, p. 96–124.
8. MATH, S.B., *Personality disorders with serious implication in prison*, Minds Imprisoned: Mental Health Care in Prisons, **1**, 1, 2011, p. 95–109. Articol disponibil pe siteul www.antonioacasella.eu
9. MATTHAEI, I., STAM, E., RAES, B.C.M., *Mental disorders among female inmates. A study on women staying at an individual care unit of the penal system*. Tijdschrift voor Psychiatrie, **44**, 10, 2002, p. 655–663. Articol disponibil pe site-ul www.researchgate.net
10. SPERRY, L., *Tulburările de personalitate din DSM-5. Evaluare, conceptualizare de caz și tratament*, București, Editura Trei, 2018
11. VERONA, E., PATRICK, C.J., JOINER, T.E., *Psychopathy, antisocial personality, and suicide risk*, Journal of Abnormal Psychology, **110**, 3, 2001, p. 462–470. Articol disponibil pe siteul <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
12. WATZKE, S., ULLRICH, S., MARNEROS, A., *Gender and violence related prevalence of mental disorders in prisoners*, European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience, **256**, 7, 2006, p. 414–421. Articol disponibil pe siteul <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
13. YOUNG, J., KLOSKO, J., WEISHAAR, M., *Schema therapy: A practitioner's guide*, New York, Guilford Press, 2003, p. 1–37.

REZUMAT

Acest articol prezintă rezultatele unui studiu empiric al cărui obiectiv a fost să stabilească prevalența și tipurile de tulburări de personalitate întâlnite în rândul femeilor private de libertate custodiate în închisorile din România. Este important să subliniem că femeile private de libertate din România reprezintă o categorie de deținuți care a fost insuficient investigată în ceea ce privește tulburările de personalitate. Până în prezent, nu există studii specifice realizate în rândul acestui grup de deținuți din România cu privire la această tematică. Lotul cercetării a fost format din femei private de libertate condamnate definitiv (N=200 respondenți) și care își execută pedeapsa privativă de libertate în singurul penitenciar din România care custodiază exclusiv femei, fiind repartizate în toate regimurile de executare a detenției. A fost utilizat Chestionarul de personalitate SCID-II care a fost proiectat pentru a identifica și evalua tulburările de personalitate conform criteriilor Manualului de Diagnostic și Statistică a Tulburărilor Mentale, ediția a patra (DSM-IV). Distribuția procentuală indică faptul că tulburările de personalitate obsesiv-compulsivă (82%) și borderline (80%) sunt printre cele mai întâlnite în rândul femeilor private de libertate incluse în acest studiu. Pentru celelalte tulburări de personalitate, s-a constatat o prevalență cuprinsă între 11,5% și 75%. Rezultatele acestei cercetări au o semnificație practică deosebită, oferind o fundație solidă pentru dezvoltarea programelor specifice de intervenție dedicate acestei categorii. Astfel, specialiștii din sistemul administrației penitenciare pot utiliza aceste date pentru elaborarea unor programe construite pe baza înțelegerii profilului real al acestor femei.